

GAZETA RZĄDOWA.

DZIEŃ 28. PAŹDZIERNIKA, ROKU 1794.

SESSYA RADY NAYWYKSZEY
NARODOWEY.

Dnia 25. Października.

Prezydencya Obywatela Jozefa Szyma-
nowskiego.

Wydział skarbu przyniósł projekt organizacyi administracyi pożyczki ze skarbu narodowego, podług nakazu rezolucyi pod dniem 27. przeszłego miesiąca zapadłej, przez też administracyą ułożony. Rada projekt ten, rozważywszy go, i w niektórych punktach odmieniwszy, przyjęła.

Dyrekcya biletów skarbowych przysłała czynności swoich rapport, który do wydziału skarbu jest oddany.

Wydział skarbu przyniósł projekt listy officyalistów dyrekeji biletów skarbowych, z oznaczeniem dla nich pensyi. Rada wyznaczyła z grona swego obywatelów *Gutakowskiego*, *Wasilewskiego*, i *Węgierskiego*, ażeby weyrzeli w obowiązki pomienionych officyalistów, i względem ustanowienia dla nich pensyi, opinią do Rady przynieśli.

Na przełożenie wydziału interesów zagranicznych, zaleciła Rada wydziałowi skarbu, ażeby na expens legacyi zagranicznych, wypadającą na kwartał sumnę, od dnia 1go Sierpnia do ostatniego dnia tego miesiąca, tudzież na nieuchronne wydatki, i przypadkowe expensa, pewną sumnę wypłacił.

Przybyli obywatele *Wielkopolanie* mając na czele swoim obywatela *Zakrzewskiego* radzcę, i oświadczyli, iż z iaką gorliwością i determinacyą przytąpili do obrony oyczyzny, z równą stałością dzieło rozpoczęte powstania narodu, powolni zawsze rozkazom Rady naywyższej, popierać będą. Odpowiedział w imieniu Rady przydujący, iż gdy obywatele iedney oyczyzny ściśle się z sobą łączą w celu iey obrony, tedy Rada ma sobie za obowiązek pomagać tak zbawiennym ich zamiarom, i wszelkie ich sprawiedliwe żądania ułatwiać.

Na przełożenie obywatela *Orłowskiego* zaleciła Rada, ażeby na lazarett dom *Rzpltey*, *Krafińskich* zwany, był użyty: a ieżeli by ten dom pomieścić wszystkich chorych nie był zdolny, tedy inne domy na ten koniec najęte być powinny. Trokliwa Rada o los rannych i chorych obrońców oyczyzny, który od dobrego porządku i ściśley exekucyi urzędzeń przepitanych zależy, oświadczyła, iż nie przez kogo innego, iak tylko przez obywatela *Orłowskiego* kommandanta, tak czulego i troskliwego w pełnieniu obowiązków, zwierchni dozór nad lazarettami ma być utrzymywany. Aby zaś troskliwość o zdrowie cierpiących po lazarettach, skuteczną była, wydała Rada zalecenia do magistratu miasta *Warszawy*, aby ten wezwał wszystkich doktorów i chirurgów w *Warszawie* znajdujących się, i do opatrywania chorych żołnierzy zobo-

wiązał, umowiwszy się z niemi, o przyzwolają za ich pracę nadgodę, i tę im w imieniu rządu zapewnił; w reszcie, żeby względem wszystkich tych urzędów, w obywatelu *Orłowskim* znieść starał się.

Szpital *Dzieciątka Jezus* oświadczył, iż zolaie w chęci puźczenia w dzierżawę wfi *Kręczek*, do tegoż szpitalu należący, lecz przelozył, iż ta wieś przez nieprzyaciół jest spużozoną. Rzecz tę odeśłała Rada do magistratu miasta *Warszawy*, jako dozor nad rzeczonym szpitalem mającego, z zaleceniem: ażeby względem kontraktu na dzierżawę wfi *Kręczek* z nowym dzierżawcą umowił się, a gdy się z nim ugodzi, tedy taka ugoda ważną i nieodmienną byź ma.

Memoryał obywatela *Wizemberka* chorążego, pragnącego do swej brygady powrócić, a przez wzgląd na zasługi jego i rany w akcyach z nieprzyjacielem poniesione, o opatrzenie siebie w potrzebny ekwipaż upraszającego, odeśłała do N. Naczelnika.

Memoryały, jeden obywatela *Lewickiego*, drugi obywatelów na gruntach *Białoleki* kolonie mających, zanoszących skargę na podkomendnych wojskowych, od których są niszczeni, trzeci obywatela *X. Wierzyńskiego* plebana *Wolskiego*, upraszającego o nadgodzenie szkód, przez obozy wojskowe temu poczynionych, odeślane są do wydziału żywności po załatwiecie.

Sesyya solwowna na dzień następującą na godzinę 11. z rana.

Wyznaczenie nadgród dla Wojska i Generalów, jako też dla Obywatelów Warszawskich.

RADA NAYWYZSZA NARODOWA

Prócz zaręczoney nadgrody w ziemi dla walecznych obrońców oyczyzny Rada N. narodowa oświadcza.

imo. Iż wojsko, które ułatwi przeszkody nad *Bzurą*, i oczyści *Wielkopolkę*, odbierze zaraz nadgrody million zł: ze skarbu publicznego; a generał, który tym korpuśem kommanderować będzie, otrzyma zaraz

na dożywocie dobra narodowe, czyniące trzydzieści tyśięcy zł: na rok intraty.

2do. Również oświadcza Rada narodowa, iż wojsko to, które odeprze *Moskalów* zbliżających się do stolicy, i kraj oczyści do *Bugu*, odbierze nadgrody dwa milliony zł: ze skarbu publicznego, a generał kommanderujący otrzyma zaraz na dożywocie dobra narodowe, trzydzieści tyśięcy zł: na rok intraty czyniące. Zachowuje sobie Rada, iż dalsze postępkę wojsk Rzeczypospolitey w odparciu nieprzyjaciela osobnemi nadgodami zawdzięczać będzie.

3tio. Wojska, które do ianych ekspedycyi od Naywyższego Naczelnika użyte zostaną, jako i ich generałowie, otrzymają nadgodę, w miarę ich czynów i zasług, którą Naywyższy Naczelnik do potwierdzenia Rady N. poda.

4to. Zaręcza Rada N. iż obywatele *Warszawscy*, którzy poydą na ochotnika, i w przypadku oblężenia powinności wojskowe mężnie odbywać będą, oprócz nadgrody w ziemi w uchwale zaręczałicy nadgrody dla wojska w punkcie 2r. dla nich zapewnionej, odbiorą million zł: ze skarbu publicznego. Waruie Rada, iż w przypadku którego śmierci, w boiu poniesionej, żona lub dzieci jego, część na niego z tey summy spadającą odbiorą.

5to. A jako w akcie powstania obowiązał się naród, iż pótę broni nie złoży, póki zagrabionych krajów nie odzyszcze, i nie zabezpieczy całości, wolności i niepodległości Rzeczypospolitey, tak Rada N. oświadcza, iż nie odstępną jest od zamiarów przez powżeczną wolę narodu wskazanych: które gdy szczęśliwym skutkiem uwieńczone będą, tym hojniejsze nadgrody dla obrońców oyczyzny zabezpiecza.

Dan w *Warszawie* na sesyyi Rady naywyższey narodowej, dnia 27. miesiąca Października, 1794. R.

Jozef Szymanowski prezydujący.
Tomasz Czech Rady naywyższey narodowej Sekr:

Dalszy ciąg Listu. zamykającego niektóre szczegóły, o akcji pod Maciejowicami.

Lecz naybardziej i twoję, i całej publiczności wzbudza troskliwość los Naczelnika *Kościuszki*. Co tylko oznacza doskonałego wodza, i wielkiego rycerza, to wszystko okazał nasz kochany Naczelnik; wszędzie się znajdował, wszędzie zagrzewał, wszędzie dowodził. Nakoniec gdy widział kawalerją ustępującą z placu, i przez swoją ucieczkę obnażającą artylerją i piechotę, usiłował ją iefacze zwrócić do swej powinności, i dla tego dopędzał pierzchających, aby ich na plac naprowadził, wtedy między opłotkami chybił drogę, a w pędzie przez rów przeikakując, spadł z konia, który się z nim obalił. Zaraz nadbiegli Kozacy, od których dwa razy spisa pchnięty został. W tymże czasie przypadłszy karabinier, ciął go w głowę.

Natychmiast jeden kozak zaczął go obdzierać: zdjął mu z palców dwa pierścionki brylantowe; a gdy trzeci, na którym był antyk z czapką wolności, zdejmował, ścinał palec Naczelnik, bro-

niąc tego pierścionka. W tedy kozak zaśtaowił się, i zapytał: czyby niebył *Kościuszko*? Nie mając odpowiedzi, tym bardziej się w tym utwierdził. Nareszcie po kilkakrotnych zapytaniach usłyszał głos zemdlonego: *Ja jestem! wody!* dał mu kozak, dostawszy blaszanej flaszki z kieszni; odpędził drugich kozaków ostrzegliży, kto im się dostał w ręce, i natychmiast w zdarte z niego suknie, na powrót go przydział. Położyli zemdlonego na pikach Kozacy, i nieśli do zamku; a gdy już był blisko, wyszli officerowie, i sami go dźwigali do izby.

Przyflany felczer, opatrzył natychmiast rany. Powiadają, że nie są niebezpieczne. Kontuzya także w boku od kuli odebrana, nie grozi żadną konsekwencyą. Drugiego dnia dopiero przyzedł Naczelnik do siebie, i postrzegł gdzie został. *Niemczewicz i Fiszler* są przy nim. Nie potrzeba ci wystawiać czucia jego. Wiesz, że ten mąż nie żył dla siebie, lecz dla oyczyzny....

Dan 20. Października 1794.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Od Hollandyi i od rzeki Mozy.

z Hagi dnia 1. Października.

Forteca *Crevecoeur* po wytrzymanym mocnym ogniu od atakujących, z dnia 28. na 29. Września o północy Francuzom poddała się. Garnizon złożony z 250. ludzi, jak mówią, pod komendą pułkownika *Tieboel*, podług przyjętych warunków kapitulacyi, bez broni wolno puszczony, obowiązał się, nie służyć wojskowo przeciwko Francyi w przeciągu jednego roku i 6. niedziel. Zdobycz ta ułatwi Francuzom wzięcie fortocy *Herzogenbusch*, i odkrycie im część *Gieldryi*,

którą rzeka *Moza* od *Brabancyi* oddziela. Z tey to strony obrona prowincyi *Hollenderskich* naytrudniejszą się stała. Woyska *Angielskie*, które dotąd były w *Zelandyi*, po opuszczeniu *Flandryi* *Hollenderskiey* od woysk *Francuzkich*, zdają się być przeznaczone do posilkowania korpusu *książęcia York*, który położeniem swoim, *Gieldryą* i *Kliwią* załłania. Posiłek z 6000. *Hannoweranów* idący z krajów *Niemieckich*, miał w tych dniach do *Emmerick* nadciągnąć. *Książę* wyjechał dziś do *Gorinchem* w zamiarze zwiedzenia granic.

Z Bredy dnia 1. Października.

Wczoraj w nocy regiment generała *Wartensleben* ztąd do *Gertruydenberg* i *Raamsdonk* wyciągnął. Na tego miejsca ma przybyć regiment *Szwajcariki* z *Bergopzom*. Zrana Francuzcy strzelcy napastowali nasze pikiety. Wieść o wpadnięciu Francuzów do *Boommelward* była zawczesną. Wezbranie wody na Mozie przeskadza nieprzyjaciółom przechodzić wpływ tę rzekę. Francuzi kanonadą swoją nieprzeftają mieścić spokojności naszej. Zdają się oni oczekiwać posilków, których się wkrótce przybycia spodziewają, dla rozpoczęcia silniejszego ataku. Pod *Heusden* wystawione mocne baterye, niedozwalają nieprzyjaciółom przeprawy przez Mozę. Wyszeli też zakaz, aby żaden statek tą rzeką puszcząć się nie ważył.

Z Leydy dnia 6. Października.

Na dniu 29. Września korpus 4,000. Austryaków pod komendą generała *Kerpen* zostawało jeszcze w *Ruremonde*, i komunikacya była dotąd zupełnie wolną między *Ruremondą* i *Mastrychtem*, lubo ostatnie miejsce, oprócz iedney strony, ma być zewzład od Francuzów ściśnione. Wojska Angielskie, którego główna kwatera jest zawsze w *Groebeck* w kraju *Kliwii*, trzyma się prawego brzegu rzeki Mozy; lewy opanowali Francuzi, podstępniac pod *Venloo* i *Grave*, postrach rozpościerają daleko. Attak fortecy *Hertzogenbusch* niestała. Rzucone bomby wznieciły pożar w ślamey twierdzy, który przecie ugaszono. Oblężeni sami zapalili okolice, końcem przeskadzania Francuzom do sypania bateryi, potrzebnych dla ataku fortecy z strony twierdzy *Orthem*, którey już są panami. Aby zaś wzmocnić się przeznaczoną do obrony prowincyi *Gieldryi*, garnizony z *Hulst* i z reszty *Flandryi* Hollenderskiej ścignione być mają. Ponieważ komendant *Tieboel* przez poddanie Francuzom fortecy *Crevecoeur*, podpadł w podeyżrzenie zdrady, przeto na wyraźną rekwizycyą stanów generalnych, postępek ten przez Radę wojskową będzie sądzony; iakoż rzezony officer w więzieniu w *Hadze* osadzony został.

Nie karność wojska Angielskiego postępującego sobie w Hollenderskich prowincyach, równie iakby w kraju nieprzyjacielskim, dała powód licznym zażaleniom i powstachom nieukontentowanie w mieszkańcach wznieciła. Dla czego książę *York* wydał następną proklamacyą:

„Z bolesnym uczuciem przymuszony zostałem przedsięwziąć najmocniejszy środek dla pokrośnienia gwałtów i rabunków, których się wojsko pod moją komendą będące z największą swą nieślawą dopuścza. Przekonany jestem o tey potrzebie, tak dalece, że 5ciu ludzi z 38. regimentu wczoraj na rabunku schwytanych, natychmiast na śmierć skazałem, i tylko przez miłość ludzkości, wyrok ten na frogą cielesną karę zmieniłem. Aby zaś na dal takowym nieprzyzwoitościom zapobiedz skutecznie, nakazuję: aby odtąd żołnierz na rabunku postrzeżony, był zaraz przez profsa i jego kolegów prowadzony do ekucyi, a gdyby w ów czas kat się nie znajdował, na śmierć zastrzelony być powinien. Po takowym obwieśczeniu zaklanam wszystkich officerów, na miłość sławy wojska Angielskiego, na charakter narodowy, na chwalebny zasługę dla króla i oyczyzny, na własny ich honor, aby połączyli usiłowania swoje, dla zapobieżenia gwałtom i rabunkom, których sami codziennie są świadkami. Życzę zaś sobie najmocniej, abym nie był przymuszony względem officerów, do surowych przystępować kroków. Będę miał pilną bacność na komendantów regimentowych, i nieomieszkan donieść królowi, ieżliby, mimo mego zakazu, przez ich niedbałość rzezane nieprzyzwoitości powściągnięte zupełnie nie były.”

Z Amsterdamu dnia 7. Października.

Z Zelandyi donoszą, iż statek ieden zbroyony Francuzki od naszego armatora spalony został. Zapewniają też, iż *Hertzogenbusch* i *Bommelward* w dobrym są stanie do obrony. Nadeszła tu wiadomość, iż forteca *Bellegarde* na granicy Hiszpańskiej niedaleko *Perpinianu*, już dawno w oblężeniu od Francuzów.

trzy-

trzymana, dnia 18. Września im się poddała. Kzeczoną wiadomości odebrało wojsko północne Francuzkie za pomocą Telegrafu. *Wyndham* minister dworu Londyńskiego, który się był udał naprzód do wojska Angielskiego, a potem przybył do Hagi, po mianey konferencyi z naszym ministerium, nazad popłynął.

Z Hagi dnia tegoż. Powszecznie tu mniemają, że cofanie się zupełne wojska Austriackiego po za *Ren*, nie tak pochodzi z przyczyny nieszczęśliwych akcyi zaszłych w dniach 14. i 18. Września, jako raczej ztąd, iż traktat pokojowy między dworem Wiedeńskim, Londyńskim i naszą Rzpłtą, ieszcze ugodzony nie został; i że wojska Cesarzkie w tej nowej pozycyi skutku rozpoczętych negocyacyi, i dalszego swego przeznaczenia w operacyach wojennych oczekiwać będą. Wyślanie P. *Wyndham*, do wojska Xcia *York*, i miane między nim a administracyą tutejszą konferencye, dowodzą, iż ministerium Angielskie nie złożyło nadziei przywiedzenia do skutku swych negocyacyi.

Skoro tylko kanonada ustała pod *Hertzogenbusch*, wieść natychmiast gruchnęła, iż tę fortecę opanowali Francuzi. Uwierzono iey powszechnie; ale wiemy teraz, iż trzyma się ieszcze, i że Francuzi od niej odstąpili, ale to tylko na krótki czas. Lecz czyli mają projekt wpaść do *Gieldryi*, czyli jaki inny, wiedzieć niemożna. Z tym wszystkim nieszczędzamy tu niczego, aby jak najmocniey prowincye *Gieldryą* i *Hollandyą* zaślionić. Zalewy wzniezione są, iak tylko można było naywyżey. Wojska świeże do *Gieldryi* wysłano, i mocnemi ią szancami obwarowano.

Werbunek milicyi krajowej po prowincyach dobrze się udaie. Wszędzie po miastach gorliwy patryotyzm dla zasilenia wojska hojne składa ofiary. Niedowierzaia jednak Francuzcy i Brabantscy emigranci w znaczney liczbie tu znajduiać się, i uciekaia do Anglii. Między innymi kanclerz *Barentin*, xiążęta *Uxes* i *Montmorency* iuż popłynęli.

Wszystkie doniesienia są zgodne, że Francuzi z pod *Venloo* odstąpili, że ku okolicy *Mastrychtu* i *Juliaku* ciągną, gdzie codzień krwawey batalii spodziewać się trzeba.

Z *Emmerich* dnia 4. Paźniernika.

Dziś rano odebraliśmy wiadomość, że wojsko generała *Clairfait* zbite zostało. Dziś Angielskie bagaże, i nawet broń przewożą ztąd o milę po za *Ren*, na którym most postawiono. Od kilku dni część bagażów stała w pogotowiu z tej strony *Renu*; podobno wszystko poydzie do *Arnheimu*. W południe przebiegł tedy kuryerem adiutant Xcia *York*, który wiadomość o porażce Austriaków potwierdził, i dodał, że wojska Cesarzkie pod *Kolonią* stanęły, że Francuzi byli w *Ruremondzie*, i że linia wojsk *Hannoverskich* stoiąca wzdłuż *Mozy*, ruszyła dla retyrady spólney z wojskiem Angielskim pod *Nimegę*. Kzeczony kuryer miał ekspedycyą do feldmarzalka *Möllendorfa*, zapewne w zamiarze sklonienia go, iżby tu część wojska Pruskiego nadesłał.

OD RENU.

Z *Manheimu* dnia 20. Września.

Xiążę *Hohenlohe*, dając rapport z akcyi dnia 18. zaszley, pisze: że generał *Blücher* wyrugował nieprzyaciela, ubiwszy mu od 600. do 700. ludzi, z *Leystadt* i *Wattenheim*; że sam atakował 2. bataliony stoiące w *Schurlemburgu*, i że nie straciwszy, spędził ich szczęśliwie. Ze o 6. godzinie rano 5. batalionów Francuskich, uderzyło na Prusaków z niewyrównaną zwawoscią; pięć razy nacierali, lecz zawfze od generała *Voss* byli odparci; że znowu o 8. godzinie otrzymałszy posiłek z 3. batalionów, i kilku szwadronów kawaleryi, rozpoczęli bitwę, i przymusili xcia *Hohenlohe* do odmiany pozycyi, ale mimo naywiększey odwagi, którą sam wychwala, nieprzyaciel ustąpić musiał z znaczną swą strata.

Drugi rapport tegoż xcia z akcyi

d. 20. pod *Lautern* donosi: że kazawszy regimentom cesarskim *Karaczay*, *Weczay*, korpusowi *Serbów* i *Martyniego* batalionowi z jednej strony, a z drugiej regimentom Pruskim *Wolfrath* i *Katt* z kawaleryą uderzyć na nieprzyjaciół, nietylko ich z pozycyi w *Fischbach* i *Hochspeyer* spędził, ale znaczną w nich klęskę sprawił. A gdy się jeszcze przy *Kayferslautern* potrzymać chcieli, dał ordynans generałowi *Bliher* atakować ich z przodu, regimentom *Waldek* i *Schmetau* z boku, a sam im w tył zaszedł; porażeni Francuzi, zostawili na placu przeszło 2000. w niewolę dostało się 80. officerów, do 2000. unterofficerów i gemeynow, oprócz 16. officerów i 600. gemeynów zabranych i wyślanych wprzód przez generała *Wolfrath*. Kilkanaście armat, bo większą liczbę uprowadzili Francuzi, wozy amunicyjne, i kilka sztandarów Niemcy zdobyli. Wojsko Francuzkie podług tegoż raportu składało się z 21. batalionów, oprócz kawaleryi, pod komendą generała *Meunier*, który po akcji cofnął się pod *Meißenheim*.

Do tych urzędowych wiadomości, przydają prywatne: że lubo akcyja pod *Lautern* dosyć się skombinowanym wojskom powiodła, nie mało ich jednak krwi kosztowała; że jazda lekka *Palatyna*, i regimenta Pruskie, naywięcej ucierpiały;

że z tych ostatnich, 21. tylko officerów zostało; że lubo Francuzi opuścili *Lautern* i *Neustadt* blisko *Spiry*, są jednak w *Spirze*, mają swe reduty za *Rechbach*, i dnia 23. ukazali się przy *Mündenheim*. Ztąd, iako i z przykładu innych podobnych okoliczności, dać się widzieć, że zdarzona pomyślność wojskom skombinowanym, a szczególnie Pruskim, żadney trwałey nie przynosi korzyści.

z *Kolonii* dnia 5. Października.

Wczoray przypuścili Francuzi generalny atak na wszystkie posterunki wojska cesarskiego pod *Düren*, i generała *Latour* do cofnienia się przymusili. Zaczynając całe wojsko rzekę *Roer* opuściło, i pod *Erft* o mil 4. ztąd stanęło. *Juliak* już jest w rękach Francuzkich. Trwoga wszystkie tutejsze okolice napełniła.

z *Meißenheim* dnia 1. Października.

Generał Francuzki *Meunier* znowu do *Lautern* powrócił. W *Zweybrucken* wydał proklamacyą, że wszystkie dochody *Xięży* i szlachty odtąd Francuzkiemu rządowi należą: że wszystkie ich dobra ruchome i nieruchome w przeciągu 24 godzin spisane być mają, w celu rozsprzedania onych; że ktokolwiek ma zboża, siano, słomy, i innych żywności, nad potrzebę domową, dostarczyć to wojsku pod karą konfiskaty wszystkiego, powinien.

D O N I E S T E N I A.

Dnia wczorajszego, to jest: w Niedzielę przed południem między jedenastą i dwunastą, pewny officer zgubił w sakiewkach popielatych w papier obwiniętych, na których nasunięta obrączka złota, z napisem zwyczajnym, i z literami M. N. czerw: złt. 40. w złocie i w moniecie sześciogroszowkach, złotych kilka, które jeżeliby kto znalazł, albo dostrzegł, niech się uda do Kantoru Gazety Rządowej, a odbierze nadgrody czerw: złt. 6. z przyzwoitą wdzięcznością.

Pewny obywatel w sobotę zgubił pugilares z asygnatami i niektórymi skryptami; ktoby ten znalazł, niech się uda do Kantoru Gazety Rządowej, a odbierze znaczną nadgrody.

Właściciel pugillaresu na dniu 3. tego miesiąca z biletami skarbowemi, mincetami mennicznemi i innemi dokumentami zgubionego, nie mając dotąd żadnego szlaku zguby swojej, gdy za rezolucyą Wydziału skarbowego w Radzie N. N. użyłkał drugie mincetle, odwołał się do posiadającego teraz pugillares, ażeby ten wraz z papierami, iako żadnego użytku onemu nieprzynoszącemu do Kantoru Gazety Rządowej odebrać raczył, a bilety skarbowe wszystkie w nadgrody mu ofiaruje.

Administracyja upadłego banku *Piotra Teppera*, obwieściła wierzycielów *Tepperowkich*, że zebrała się w iey kassie summa do 30,000. złt: poll., która w dzień 27. tego miesiąca i następnych, tym wierzycielom, którzy na swe wexle nie pożyczali jeszcze z masy, udzielana będzie, według ułożonych dawniej prawideł.